

Compact-tool voor groep 4 t/m 8: Stappenplan compacten & Werkplan voor de leerling

- Aanpak voor compacten bij rekenen, spelling en taal, bedoeld voor leerlingen waarbij de niveaudoifferentiatie van de methode onvoldoende aansluit.
- De aanwijzingen in de twee grijze vakken hebben betrekking op compacten op basis van voortoetsen. Deze zijn geschikt bij de vakken rekenen en spelling, bij taal kunnen de grijze vakken overgeslagen worden.

1 Stappenplan compacten

Stap	Actie
1. Leerdoelen definiëren	Bekijk welke leerdoelen er op de planning staan voor het komende blok. Gebruik daarbij de overzichten uit de gehanteerde methode.
	Schat in welke leerlingen deze lesstof waarschijnlijk (deels) al beheersen. Meestal staat al beschreven welke leerlingen dat zijn, bijvoorbeeld in een groepsplan onder 'driester-aanpak'.
	Maak (indien van toepassing) een overzicht van eventuele hiaten bij deze leerlingen op basis van eerdere toetsen of observaties.
2. Voortoetsen (alleen bij rekenen en spelling)	Neem een voortoets (bijvoorbeeld schaduwtoets van de methode) af om vast te stellen of leerdoelen uit het komende blok al worden beheerst door de betreffende leerlingen. Neem de voortoets af vóórdat het nieuwe blok begint. <i>Tip: Gebruik voor spelling het PI-dictee. Daarmee kan voor langere tijd (bijvoorbeeld een halfjaar) worden vastgesteld welke doelen al worden beheerst.</i>
	Kijk de voortoetsen na. Wanneer er twijfel is of leerlingen de juiste strategie gebruiken, laat leerlingen dan mondeling toelichten hoe ze te werk zijn gegaan.
	N.B. Wanneer leerlingen werken met adaptieve reken- of spellingssoftware is vooraf toetsen niet altijd mogelijk. Sla in dat geval deze stap over.
3. Lessen selecteren (vul in op het Werkplan)	Maak een Basis-werkplan voor alle 'compact-leerlingen' (zie format Werkplan leerling). Doe dit als volgt: <ol style="list-style-type: none"> 1. Vul op het format Werkplan voor de leerling de lessen in van de komende periode (eerste kolom). Het handigst is om dit in een (digitaal) bestand te doen. 2. Bepaal per les aan welke instructies en opdrachten de leerlingen in principe moeten meedoen. Vul dit in (tweede en derde kolom). Gebruik hierbij de algemene compact-richtlijnen (SLO): <ul style="list-style-type: none"> ➤ Geef verkorte instructie ➤ Schrap 50% - 75% oefenstof ➤ Schrap 75% - 100% herhalingsstof ➤ Bied de volgende onderdelen wél aan: <ul style="list-style-type: none"> ○ nieuwe lesstof (strategieën, werkwijzen) ○ activiteiten op tempo (automatiseren) ○ betekenisvolle activiteiten (zoals introductie nieuw thema)
	Bij rekenen en spelling: Pas dit Basis-werkplan aan op individueel niveau. Welke instructies en opdrachten zijn nodig op basis van de voortoets? Maak zo voor iedere 'compact-leerling' een eigen Werkplan op maat. <i>Tip: Gebruik het Werkplan als aanvulling op de reguliere weektaak.</i>
4. Verrijking plannen (vul in op het Werkplan)	Hebben leerlingen hiaten? Plan dan op het Werkplan passende instructie of oefenstof die deze leerlingen gaan maken in de vrijgekomen tijd (vierde kolom).
	Kies verrijkingsopdrachten en vul in (vierde kolom).
	Cluster waar mogelijk leerlingen om samen verrijkingswerk te maken.
	Bepaal een (vast) moment per week waarop leerlingen instructie krijgen bij het verrijkingswerk.
5. Geplande aanpak uitvoeren	Print de Werkplannen uit en bespreek ze met de leerlingen. <i>Tip: Spreek met leerlingen af dat zij tijdens instructies zelf aan het werk mogen gaan, zodra ze begrijpen wat de opdracht is.</i>
	Zorg dat leerlingen dit plan zelf binnen handbereik hebben, bijvoorbeeld in een map in hun laatste.
	Bij elke les kijken zij zelf wat ze moeten doen, wijs ze daar eventueel op.
6. Evalueren	Stel vast of leerlingen de leerdoelen hebben behaald: <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Tip: Spreek met leerlingen af dat zij tijdens instructies zelf aan het werk mogen gaan, zodra ze begrijpen wat de opdracht is.</i> Bekijk in en/of na de les het gemaakte werk om tussentijds bij te kunnen sturen. ➤ Neem (methode)toetsen af.

2 Format Werkplan voor de leerling

Vak: ...			
Naam: ..			
Tijdstip/dagen waarop je instructie krijgt bij verrijkingswerk: ...			
Welke les?	Meedoen met instructie?	Opdrachten maken:	Verrijking:
Les 1			
Les 2			
Les 3			
Les 4			
Les 5			
Les 6			
Les 7			
Les 8			
Les 9			
Les 10			
Les 11			
Les 12			
Les 13			
Les 14			
Les 15			

P.s. Soms kan het nodig zijn om af te wijken van dit Werkplan. De leerkracht geeft dat dan aan.

2a. Voorbeeld van Werkplan spelling (individueel passend gemaakt op basis van voortoets)

Vak: Spelling thema 6 Naam: Jolien Tijdstip/dagen waarop je instructie krijgt bij verrijkingswerk: vrijdag 10.30 u.			
Welke les?	Meedoen met instructie?	Opdrachten maken:	Verrijking:
Les 1	Ja	Opdracht 2, 3	-Projectopdracht -Ontdekkaart (met Anne) -Werkstuk
Les 2	Nee	Opdracht 2, 3	
Les 3	Nee	-	
Les 4	Nee	-	
Les 5	Nee	-	
Les 6	Ja	Opdracht 2, 3	
Les 7	Nee	Opdracht 2, 3	
Les 8	Nee	-	
Les 9	Nee	-	
Les 10	Nee	-	
Les 11	Nee	-	
Les 12	Nee	-	
Les 13	Nee	-	
Les 14	Nee	-	
Les 15	Nee	-	

P.s. Soms kan het nodig zijn om af te wijken van dit Werkplan. De leerkracht geeft dat dan aan.

2b. Voorbeeld Basis-werkplan leerling taal (voor alle 'compact-leerlingen' gelijk)

Vak: Taal Tijdstip/dagen waarop je instructie krijgt bij verrijkingswerk: dinsdag 10.30 u.			
Welke les?	Meedoen met instructie?	Opdrachten maken:	Verrijking:
Les 1	Ja	startopdracht driester-opdrachten	-Pluswerkboek Taal -spreekbeurt
Les 2	Ja	startopdracht driester-opdrachten	
Les 3	Ja	alles (spreken/luisteren/schrijven)	
Les 4	Nee	startopdracht driester-opdrachten	
Les 5	Nee	-	
Les 6	Ja	startopdracht driester-opdrachten	
Les 7	Ja	startopdracht driester-opdrachten	
Les 8	Ja	alles (spreken/luisteren/schrijven)	
Les 9	Nee	startopdracht driester-opdrachten	
Les 10	Nee	-	
Les 11	Ja	startopdracht driester-opdrachten	
Les 12	Nee	-	
Les 13	Ja	alles (spreken/luisteren/schrijven)	
Les 14	Ja	-	
Les 15	Toets	alles	
Les 16	Ja: instructie verrijking	-	
Les 17	Nee	-	
Les 18	Nee	-	
Les 19	Nee	-	
Les 20	Ja	alles	

P.s. Soms kan het nodig zijn om af te wijken van dit Werkplan. De leerkracht geeft dat dan aan.